

Právovárečné domy v Novém Jičíně (13.)

Víte, který z právovárečných domů na novojičínském náměstí se může pochlubit neckovou klenbou? A nad kterým šenkovním domem bdí anděl? Začtete se do dalšího pokračování našeho cyklu věnovaného historii zlatavého moku v tomto městě!

Když se řeklo U Marcuse...

Mnohem dříve, než z něj stal obchodní dům, vařili a šenkovali v něm zlatavý mok. Řeč je o renesančním právovárečném domě číslo 25 ze druhé poloviny 16. století. Jeho pozdější barokní úpravy dokumentují neckové klenby v přízemí hloubkového dvoutraktu i v místnosti prvního patra – označují se tak klenby typické pro církevní stavby.

Nejstarší zmínka o domě pochází z roku 1572, kdy tady hospodařil Matyáš Fibiger. Jeho syn a soukeník Eliáš Fibiger zde žil na počátku 17. století, v pohnutých dobách před třicetiletou válkou. Později dům vlastnili soukeníci Unruhové, obchodník Georg Tüller, modrobarvíř Paul Moriz a další.

V roce 1846 ho bývalý purkmistr Franz Havlin prodal obchodníkovi Dominiku Marcusovi, který zde zřídil obchodní dům. V jeho šlépějích kráčeli syn a vnuk se shodnými jmény Carl Markus, o čemž v minulosti svědčil velký výkladec na dvoupatrovém domovním průčelí. Objekt prošel významnou úpravou roku 1892, kdy dostal novou, horizontálně členěnou pseudorenesanční fasádu. Dílčí stavební úpravy probíhaly také ve druhé polovině minulého století.

Pod ochranou anděla

Šenkovní a právovárečný dům U anděla, někdy zvaný též dům U Bílého anděla, je renesanční stavba z počátku 17. století, vystavěná patrně na pozdně gotických základech. Na první pohled zaujme pětiosou dvoupatrovou fasádou, v přízemí otevřenou dvěma arkádami podloubí, mezi nimiž je umístěna nika se sochou anděla.

Budova má nízký volutový štít se dvěma kamennými vázami, průčelí dekoruje jemný páskový štuk kombinovaný s rozvilinami a dalšími motivy. Majitelé pocházeli většinou z řad soukeníků. Patřila mezi ně také novojičínská rodina Faschanků a Schindlerů.

V památném roce 1716 zde lékárník Mikuláš František Müller založil první novojičínskou lékárnu, která navazovala na ranhojičství uplatněné zvláště při morových ranách. V roce 1905 zde jako magistr farmacie nastoupil Karl Stiborsky, který se o rok později oženil s Martou, dcerou majitele domu a lékárny Viktora Neussera.

Lékařník Stiborsky převzal starost o dům s lékárnou v roce 1913. Nechal provést stavební úpravy, jejichž autorem byl významný novojičínský architekt a stavitel Ing. Hugo Blum. Fasáda tehdy zcela změnila svůj charakter.

Majitelé lékáren byli lidé zámožní a těšili se značné prestiži, nezřídka se angažovali i ve veřejném životě města. Nejinak tomu bylo u Karla Stiborského. V roce 1909 jej zvolili městským radním, zastával také funkci policejního referenta. Byl rovněž členem představenstva městské spořitelny, předsedou Tělocvičného spolku a pokladníkem rady starších evangelické obce.

Nemalé byly i jeho vědecké zásluhy. Vlastnil rozsáhlou knihovnu s významnými díly z mineralogie, botaniky a keramiky a také sbírku zkamenělin a keramiky. Významnou dokumentární hodnotu mají Stiborského fotografie památek Nového Jičína a Kravařska dochované v archívích fondech Muzejního spolku v Novém Jičíně.